Intrum fizetőképességi index

Magyarország
2019. március



intrum



Kedves Partnerünk!

Egyedi problémákra egyedi válaszokat adunk – ebben áll az Intrum üzleti modellje. Így nyújthatjuk a legjobb szolgáltatást megbízóinknak, és csak így találhatjuk meg a legjobb megoldási javaslatokat ügyfeleink számára. Ahhoz tehát, hogy jó javaslatokat fogalmazhassunk meg, ismernünk kell a magyar gazdaság kilátásait, a lakosság anyagi helyzetét, várakozásait.

Ezért alkottuk meg a GKI Gazdaságkutatóval karöltve az Intrum fizetőképességi indexet.

A több komponensből álló, innovatív index egyedülálló eszközt kínál ahhoz, hogy megismerhessük a lakosság fizetőképességét. Sőt, az adatok alapján nagy bizonyossággal a közeljövőre vonatkozó prognózisokat is tehetünk. Minél több információ áll rendelkezésre, annál biztosabb döntéseket hozhatunk.

A credit management szolgáltatás nemcsak a követelések kezeléséről szól, hanem arról is, hogy rendelkezésre álló eszközeinkkel segítjük megbízóink pénzügyi stabilitását. Azért vagyunk, hogy megkönnyítsük az üzleti életet, és segítséget nyújtsunk az egészséges gazdaságok megteremtésében azáltal, hogy az üzletkötést zökkenőmentessé, biztonságossá és tisztességessé tesszük.

Bízom benne, hogy e tudás birtokában közösen nagy sikereket érünk el a jövőben.

Üdvözlettel:

Felfalusi Péter
vezérigazgató

Vezetői összefoglaló

Az Intrum célja, hogy naprakész ismeretekkel bírjon a magyar lakosság és a vállalkozások gazdasági helyzetét illetően, ezen ismeretekkel is segítve a gazdasági szereplőket és a lakosságot, valamint hogy feltérképezze az azok fejlődésére ható tényezőket és anyagi helyzetükre vonatkozó várakozásokat. Ennek okán az Intrum Justitia Zrt. és a GKI Gazdaságkutató Zrt. közös munkájaként jött létre az Intrum fizetőképességi index, amely a magyar háztartások fizetőképességét mutatja meg.

Az Intrum által negyedévente publikálásra kerülő mutató egyedülállósága abban áll, hogy négy változó mentén vizsgálja a háztartások anyagi helyzetét és fizetőképességét. **Az index képes arra, hogy a benne szereplő adatok és tudás alapján rövidtávú prognózist adjon a magyar háztartások anyagi helyzetéről.**

Az index jelenlegi értéke 54,68. Legalacsonyabb értékét – mérhetősége óta – a válság lecsengését követő recessziós időszakban, 2012 és 2013 között vette fel (-58,72). Eddigi maximumát 2018 második felében érte el, és a tendenciát tekintve további javulás várható a lakosság fizetőképességét illetően.

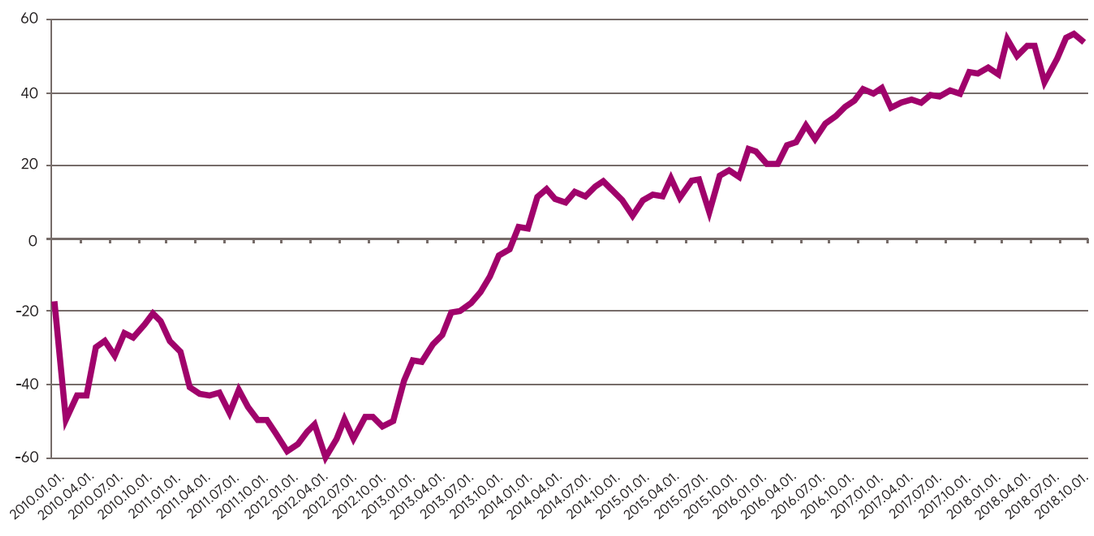
Ha nő az index értéke, akkor javul a lakosság fizetőképessége, vagyis az elmúlt konjunktúra időszakát tekintve pozitív változás következett be, és a tendenciát tekintve további javulás várható a lakosság fizetőképességét illetően.

2018 utolsó negyedévében enyhe lassulás, 2019 első két negyedévére vonatkozóan valamivel nagyobb mértékű lassulás várható a növekedés ütemében. A lakosság fogyasztása – az eddiginél alacsonyabb mértékben – nőni fog, valamint a lakosságnak nyújtott bruttó hitelállomány további bővülése várható.

Minél magasabb az index értéke, annál jobban képes a lakosság fizetési kötelezettségeit teljesíteni. Az Intrum fizetőképességi index szoros korrelációt mutat a gazdasági növekedéssel, a fogyasztással és a bankrendszerben lévő hitelnagyságokkal. Továbbá olyan változókkal is együtt mozog, mint a nettó átlagkereset, a foglalkoztatottak száma, a munkanélküliségi ráta és a bruttó hitelállomány nagysága – utóbbi kettővel ellentétes irányban. Ebből adódóan az index képes megragadni a gazdasági konjunktúrát, valamint a hitelvolumeneken keresztül a lakosság fizetőképességének javulását vagy romlását.



Az Intrum fizetőképességi index alakulása, 2010-2018 (havi adatok)



Intrum fizetőképességi index (bal tengely)

Forrás: GKI

Az index jelenlegi értéke

Az Intrum fizetőképességi indexe a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel kötött megállapodást követően jött létre, és a magyar háztartások anyagi helyzetét, azok fizetőképességét méri fel. Minél magasabb az index értéke, a lakosság annál jobban képes teljesíteni fizetési kötelezettségeit.



Az indexet négy változó alkotja:

1. Az Intrum adatvagyonából kinyert arányszám, amely azt mutatja meg, hogy az adott hónapi törlesztések hogyan aránylanak az ugyanabban a hónapban meglévő teljes követelésállományhoz.
2. A GKI felmérés a magyar lakosság anyagi helyzetéről.
3. A GKI felmérése a magyar lakosság pénzügyi várakozásainak indexe.
4. Az MNB nyilvánosan elérhető adatbázisából kinyerhető adatok a hazai kamatszintet meghatározó betéti kamatokra vonatkozóan.

Az index szoros korrelációt mutat a gazdasági növekedéssel, a fogyasztói bizalom indexével, az Intrum birtokában lévő követelések átlagos értékével, valamint a hitelnagyságokkal. Továbbá olyan változókkal is együtt mozog, mint a nettó átlagkereset és a foglalkoztatottak száma. Szintén együtt mozog, de ellentétesen a munkanélküliségi ráta és a bruttó hitelállomány nagyságának változóival. Ebből adódóan **az index képes megragadni a gazdasági konjunktúrát, valamint a hitelvolumeneken keresztül a lakosság fizetőképességének javulását vagy romlását.**

A gazdaság bővülésével párhuzamosan 2013-tól az index növekedési pályán van.

A 2008-ban kezdődő pénzügyi válság néhány hónapon belül éreztette hatását Magyarországon. Az index kezdeti értékében jól látszik ez a negatív irányú elmozdulás, bár az index értéke 2012 és 2013 között volt a legalacsonyabb, hiszen a tovagyűrűző negatív hatások több évig bénították a magyar gazdaságot. Ezen időszakban a késedelmes lakossági hitelek aránya 30% feletti volt.

A válságot követő 2010-2013-as konszolidációs időszak után párhuzamosan javultak az ország gazdasági eredményei és a fizetőképességi index. A globális konjunktúra javulása jelentősen hozzájárult a hazai gazdaság fejlődéséhez és ezáltal a lakosság anyagi helyzetének javulásához is, így az index 2018-ra elérte eddigi maximumát.

Az eddigi tendenciákat figyelembe véve további javulás várható a lakosság fizetőképességét illetően.

Az Intrum fizetőképességi index alakulása, 2010-2018 (havi adatok)



https://www.gki.hu/language/hu/piac-es-konjunkturakutatas/
https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xi-deviza-penz-es-tokepiac

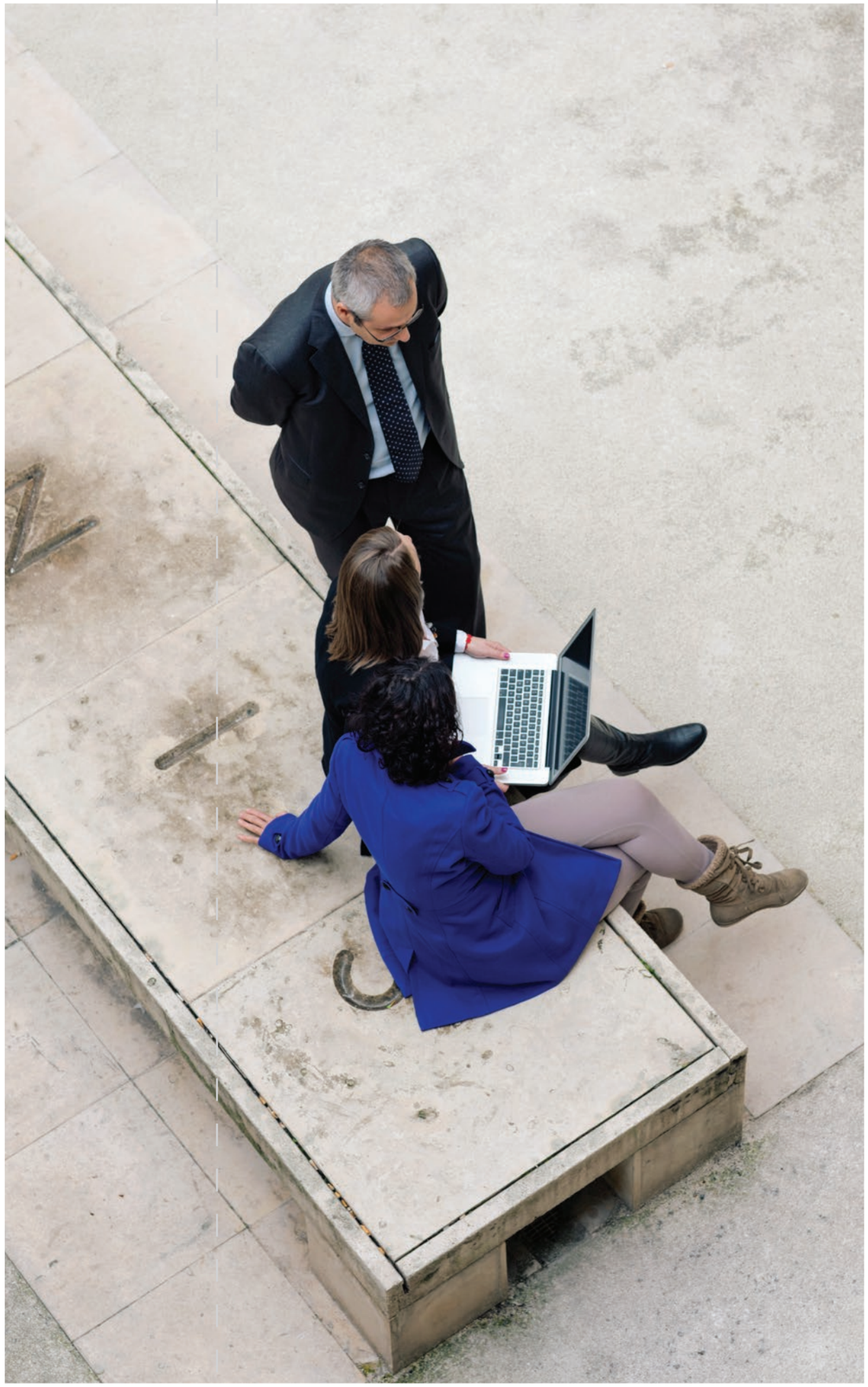
Forrás: GKI

A lakossági hitelállomány és az index kapcsolata

Intrum fizetőképességi index és a 90 napon túli késedelmes háztartási hitelek aránya a teljes hitelállományhoz képest (százalék), **2010-2018** (negyedéves adatok)



Forrás: MNB, GKI



A GDP és az Intrum fizetőképességi index értékei együtt mozognak a vizsgált időszakban. A magyar gazdasági növekedés – várhatóan 4,9%-os növekedéssel – 2018-ra elérte a maximumát, azonban középtávon a növekedési ütem lassulása várható, mindenekelőtt a nemzetközi konjunktúra romlásának következményeként.

A legtöbbet hivatkozott szám a lakosság fizetőképességének mérésére a háztartásoknak nyújtott **nemteljesítő hitelek aránya a teljes hitelállományban, amelyet az MNB publikál**. Ez a mutatószám azonban **félrevezető lehet**, hiszen csak a bankrendszeren belüli késedelmes hiteleket tartalmazza. 2015 második felétől az arányszám csökkenését láthatjuk, azonban a fizetésképtelenné vált adósok által hordozott kockázat más formában, de továbbra is jelen van a gazdaságban, csak – jelen esetben – nagy részük átkerült a követeléskezelő vállalatok portfóliójába.

A GDP és az index kapcsolata

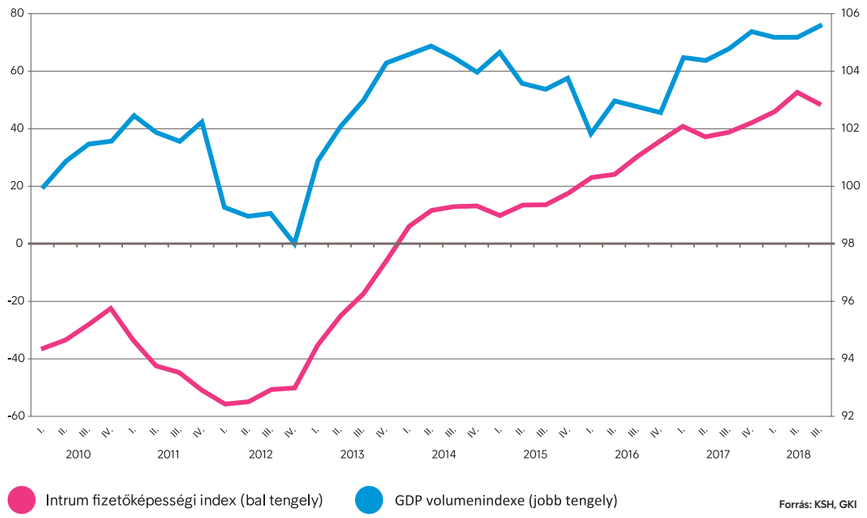
A lakossági fogyasztást illetően lassulás várható. A 2012-es évet követően a fogyasztás dinamikusan bővült, melyet a bruttó és nettó keresetek gyors növekedése és az alacsony inflációs környezet támogatott, azonban a következő években a várhatóan lassuló bérnövekedés és a 3 százalék körül alakuló infláció fékezheti a fogyasztás bővülését.

Az Intrum fizetőképességi index és a munkanélküliségi ráta ellentétesen, de szignifikánsan együtt mozognak, hiszen az index két komponense a lakossági várakozásokat tartalmazza, amit igen jelentősen befolyásolnak a munkaerőpiaci trendek. A munkanélküliségi ráta folyamatos csökkenése 2013 óta tart.

A foglalkoztatottak száma szintén együtt mozog az Intrum index-szel, az index 2013-tól pedig szinte rásimul a foglalkoztatottak számának alakulására.

Az index ellentétes, de szignifikáns kapcsolatban áll a háztartásoknak nyújtott bruttó hitelállománnyal is. A hitelállomány nőtt 2018-ban, ebben az erősödő hitelfelvételi hajlandóságban pedig kiemelt szerepe van a kedvezményes lakáshitelek megjelenésének, valamint a CSOK-nak. Az ellentétes mozgást az indokolja, hogy minél nagyobb a lakosság fizetőképessége, annál kevésbé van szüksége hitelre.

Intrum fizetőképességi index és a GDP volumenindexének alakulása
(2010. I. negyedév = 100%), **2010-2018** (negyedéves adatok)



Forrás: KSH, GKI

A javuló fizetőképesség révén a lakosság egyre inkább hajlandó hosszabb lejáratú hitelt felvenni. Emiatt a tartós fogyasztási cikkek és az ingatlanok iránti kereslet megnő, ami a hitelállomány bővülésével járhat együtt. Az index alakulásából arra következtethetünk, hogy tovább fog bővülni a lakossági hitelállomány a közeljövőben, ami egybevág a kormány középtávú stratégiai céljával, miszerint a csökkenő Európai Uniós források helyettesítőjeként a belső fogyasztás ösztönzésére kell az erőforrásokat felhasználni.



Prognózis

Az Intrum fizetőképességi index és a GDP volumenindexeinek elemzése során feltárt kapcsolat alapján 2018 utolsó negyedévében enyhe lassulás, 2019 első két negyedévére vonatkozóan kicsit nagyobb mértékű lassulás várható a növekedés ütemében. Noha ez igaz a lakosság fogyasztására is, vagyis a fogyasztás nőni fog, azonban az eddiginél alacsonyabb mértékben. Ezzel együtt az index predikciója szerint a lakosságnak nyújtott bruttó hitelállomány további bővülése várható.

Módszertan

Az index megalkotásánál az volt a cél, hogy a magyar háztartások pénzügyi kötelezettségeit és fizetési képességeit egyben foglalja össze. Az index havi számítása és negyedéves közlése lehetőséget biztosít arra, hogy a fizetőképesség időbeli alakulását leírja, valamint előrevetítse a nemteljesítő hitelek és a lakossági ki nem fizetett szolgáltatások tendenciájának változását és annak mértékét. Ezáltal elősegíti, hogy jobban megértsük a háztartási fogyasztás alakulását és ezen keresztül a megtakarítási képességet, amely végeredményben egy egészségesebb gazdasághoz vezethet, ami az Intrum fő célja.

Az index elkészítéséhez a főkomponens-analízis módszertanát használtuk fel. Az úgynevezett PCA egy adatredukciós módszertan, melynek lényege, hogy egy nagy adathalmaz dimenzióit, változóit úgy csökkentse, hogy a változóhalmazban rejlő információ ne vesszen el. Sok változóból, adatmennyiségből úgy készítünk kevesebb változót, hogy a bennük rejlő információ megmarad.

Az index négy változó mentén állapítja meg a lakosság fizetőképességének alakulását.

Az első komponens az Intrum belső adatbázisa alapján készült. E változó megalkotásánál az volt a cél, hogy az Intrum birtokában lévő tudást és az anonim adatbázisában rejlő lehetőséget a legnagyobb mértékben használjuk fel és építsük be az elemzésbe. Ezen adatokból kinyert arányszám azt mutatja meg, hogy az adott hónapi törlesztések hogyan aránylanak az ugyanabban a hónapban meglévő teljes követelésállományhoz.

A következő két komponens a lakosság anyagi helyzetét és pénzügyi várakozásait ragadja meg a GKI felmérései alapján. A negyedik változó a hazai kamatszintet meghatározó betéti kamatok mértékére vonatkozik az MNB nyilvánosan elérhető adatai alapján.

Intrum
1138 Budapest,
Váci út 144-150.
(+36 1) 88 00 920
sales@intrum.hu

intrum